

[REDACTED]

Od: [REDACTED]
Wysłano: piątek, 15 sierpnia 2025 18:12
Do: Kancelaria Ministerstwa Zdrowia
Temat: Petycja – przywrócenie norm metrażu i sanitariatów dla pacjentów szpitali psychiatrycznych

OSTRZEŻENIE: Wiadomość pochodzi spoza organizacji. Nie otwieraj linków i załączników, jeżeli nie spodziewasz się korespondencji, nie rozpoznajesz nadawcy i nie wiesz, czy zawartość jest bezpieczna.

[REDACTED]

Szanowni Państwo,

przesyłam petycję w sprawie konieczności przywrócenia prawnie obowiązujących standardów minimalnej powierzchni przypadającej na pacjenta hospitalizowanego w szpitalu psychiatrycznym oraz zapewnienia dostępu do pomieszczeń sanitarnych, w tym z uwzględnieniem potrzeb osób z niepełnosprawnościami fizycznymi.

Do końca 2018 r. obowiązywało Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 26 czerwca 2012 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia zakładu opieki zdrowotnej (Dz.U. 2012 poz. 739), które przewidywało co najmniej 7 m² powierzchni na jedno łóżko na oddziale psychiatrycznym (9 m² w psychiatrii sądowej). Od 2019 r., po uchyleniu tego aktu prawnego, nie obowiązują żadne normy metrażu, co skutkuje sytuacjami skrajnie niehumanitarnymi, takimi jak umieszczanie pacjentów na korytarzach lub w salach z powierzchnią poniżej 2,5 m² na osobę.

Obecna sytuacja narusza podstawowe prawa pacjenta w Polsce, w tym art. 30 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, gwarantujący ochronę godności człowieka, oraz art. 20 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (Dz.U. 2023 poz. 1545), który zapewnia prawo do świadczeń zdrowotnych udzielanych w warunkach odpowiadających wymaganiom aktualnej wiedzy medycznej i sanitarnym. Brak minimalnych norm metrażowych prowadzi do overcrowdingu, co pogarsza stan zdrowia psychicznego pacjentów i naraża ich na urazy fizyczne, ograniczoną mobilność oraz brak prywatności.

Na poziomie europejskim, te warunki stanowią naruszenie art. 3 Europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (ratyfikowanej przez Polskę w 1993 r.), zakazującego niehumanitarnego lub poniżającego traktowania. Europejski Trybunał Praw Człowieka (ETPCz) w licznych orzeczeniach uznał overcrowding w zakładach psychiatrycznych za naruszenie tego artykułu, np. w sprawie Mocarska przeciwko Polsce (skarga nr 26917/05, wyrok z 6 listopada 2007 r.), gdzie Trybunał podkreślił, że warunki w polskich placówkach psychiatrycznych, w tym brak odpowiedniej przestrzeni, są poniżające. Podobnie w sprawie Nawrot przeciwko Polsce (skarga nr 77850/12, wyrok z 19 października 2017 r.) oraz Sławomir Musiał przeciwko Polsce (skarga nr 28300/06, wyrok z 20 stycznia 2009 r.), ETPCz wskazał, że nadmierne zagęszczenie i brak prywatności pogarszają stan zdrowia psychicznego i naruszają godność ludzką. Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej (2000/C 364/01) w art. 1 podkreśla nienaruszalność godności ludzkiej, a w art. 35 – prawo do wysokiego poziomu ochrony zdrowia, co obejmuje warunki hospitalizacji sprzyjające terapii.

Międzynarodowe standardy Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) również podkreślają znaczenie odpowiedniej przestrzeni w opiece psychiatrycznej. W wytycznych WHO dotyczących jakości opieki nad zdrowiem psychicznym (np. w dokumencie "QualityRights Toolkit" oraz "Mental Health Policy and Service

Guidance Package"), zaleca się unikanie overcrowdingu, z minimalną powierzchnią zapewniającą co najmniej 8 m² na pacjenta w pomieszczeniach pobytu, aby wspierać proces terapeutyczny, prywatność i bezpieczeństwo. WHO wskazuje, że brak takiej przestrzeni prowadzi do pogorszenia stanu zdrowia, zwiększonego ryzyka urazów i naruszeń praw człowieka, co jest niezgodne z globalnymi standardami opieki zdrowotnej.

Wobec powyższego pacjent psychiatryczny w Polsce ma dziś do dyspozycji mniej przestrzeni niż przewidziano dla więźniów (art. 110 § 2 Kodeksu karnego wykonawczego, Dz.U. 2023 poz. 127 – minimum 3 m² na osobę w celi) lub zwierząt gospodarskich (Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 lutego 2010 r., Dz.U. 2010 nr 56 poz. 344, załącznik pkt 6.1 – minimum 6 m² na jedną sztukę dorosłego bydła), mimo że jego stan zdrowia wymaga szczególnej ochrony i otoczenia terapeutycznego. Szpitale psychiatryczne hospitalizują wyłącznie osoby z zaburzeniami psychicznymi, jak definiuje art. 3 pkt 1 Ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (tekst jednolity Dz.U. 2024 poz. 917), co obejmuje osoby chore psychicznie, upośledzone umysłowo lub wykazujące zakłócenia czynności psychicznych wymagające świadczeń zdrowotnych.

Wnoszę o:

1. Przywrócenie obowiązku zapewnienia minimalnej powierzchni 7 m² na pacjenta psychiatrycznego – na podstawie przepisów obowiązujących do końca 2018 roku.
2. Uregulowanie w przepisach prawa dostępu do pomieszczeń sanitarnych (toalety, łazienki, prysznice, umywalki) w przeliczeniu na liczbę pacjentów, z obowiązkiem ich dostosowania do potrzeb osób z niepełnosprawnościami fizycznymi (uchwyty, przestrzeń manewrowa, siedziska, obniżone armatury itp.).
3. Ograniczenie maksymalnej liczby łóżek w sali oraz wymóg dostępu do okna i światła dziennego.
4. Wydanie nowego aktu prawnego – rozporządzenia Ministra Zdrowia – regulującego powyższe kwestie w sposób wiążący, jako standard minimalny obowiązujący wszystkie szpitale psychiatryczne.

Proszę o potraktowanie sprawy jako pilnej oraz o formalne rozpatrzenie petycji zgodnie z ustawą z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz.U. 2014 poz. 1195).

Z poważaniem,

[Redacted signature]

